

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSDRU

Fondul Social European
POS DRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI
OIPOSDRU

USAMV
IAȘI

REZUMAT

Lucrarea abordează una din cele mai actuale și importante probleme cu care se confruntă spațiul rural românesc, a cărei studiere este absolut necesară pentru performanța uniformă a diferitelor tipuri de activități socio-economice la nivelul comunităților rurale, și anume **dezvoltarea rurală durabilă**.

Motivația realizării tezei de doctorat o constituie relevarea importanței științifice și practice a rolului pe care un proces formal de management strategic în dezvoltarea rurală durabilă îl deține la nivelul comunităților rurale atât din punct de vedere al opțiunilor de dezvoltare al acestora cât și în ansamblul acestei mișcări.

Deosebit de importante pentru managementul strategic al dezvoltării rurale durabile sunt analiza legăturilor existente între comunitățile rurale și centrele urbane și evaluarea acestora deoarece, prin specificul acestui domeniu de activitate, ambele constituie medii care pot influența cu ușurință dezvoltarea la nivel individual și societar al unei comunități în cazul inexistenței unui mod de exploatare a acestora. Devine astfel necesară implementarea conceptului de management strategic al cărui rol este de gestionare și evaluare a fenomenului menționat anterior. Din acest punct de vedere, managementul strategic poate fi definit ca un ansamblu de activități rigurose stabilite și organizate care, pornind de la condițiile existente la nivel local și obiectivele stabilite de către autoritățile publice locale, analizează nevoile și potențialul de dezvoltare a comunității rurale într-o viziune de dezvoltare, în vederea filtrării și minimizării efectelor negative ale legăturilor rural-urban.

Prin alegerea temei **“Studii privind perfecționarea managementului strategic în dezvoltarea rurală durabilă din Depresiunea Jijia-Bahlui”**, am urmărit să supun atenției o problematică prin a cărei înțelegere se pot explica cauzele succesului sau insuccesului socio-economic al comunităților rurale. Alegerea temei de cercetare privind studiul managementului strategic în dezvoltarea rurală durabilă poate fi justificată prin interesul din ce în ce mai ridicat manifestat la nivelul mediului public prin intermediul dezvoltării unor politici de susținere a dezvoltării rurale și spațiului rural.

Principiul de bază al tezei de doctorat îl constituie oferirea unui cadru conceptual pentru analiza și identificarea nevoilor și potențialului de dezvoltare a comunităților rurale care stau la baza procesului strategic.

Cuvintele cheie ale lucrării fac referire la: *strategie, rural, urban, rurbanizare, legături rural-urban, management strategic, dezvoltare, spațiul rural, mediul rural, ruralitate, calitate a vieții, comunitate, locuitor, decizie, proces decizional, factor de decizie, nevoi, potențial.*

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSIRU

Fondul Social European
POS DRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI
OIPOSDRU

USAMV
IAȘI

Sinteza părților principale ale tezei de doctorat

Partea I a lucrării, „*STUDIUL BIBLIOGRAFIC PRIVIND DEZVOLTAREA RURALĂ DURABILĂ A COMUNITĂȚILOR LOCALE*” este alcătuită din 2 capitole ce surprind aspecte teoretice privind dezvoltarea rurală durabilă, rurbanizarea, calitatea vieții și managementul strategic.

Partea a-II^a, „*CERCETĂRI PROPRII, REZULTATE ȘI INTERPRETAREA LOR*”, este compusă din 6 capitole ce subliniază cercetările proprii efectuate alături de rezultatele și interpretările aferente.

Primul capitol al tezei de doctorat „*STUDII PRIVIND CONCEPTUL DE DEZVOLTARE RURALĂ DURABILĂ*” este unul introductiv, explicativ, realizând o analiză generală a conceptelor de bază, specifice procesului de dezvoltare rurală durabilă în cadrul comunităților locale. În evoluția sa, *capitolul I* prezintă câteva aspecte de ordin teoretic privind dimensiunile dezvoltării rurale durabile, observând totodată funcțiile și interdependențele care se nasc la nivelul acesteia.

De asemenea, primul capitol se referă la evoluția și stadiul cunoașterii cu privire la problematica calității vieții. Analiza calității vieții în cadrul acestui capitol pornește de la prezentarea conceptului în diferite forme continuând cu manifestările sale sub forma conceptului de sărăcie. Totodată, sunt prezentați indicatori ai calității vieții utilizați la nivel global, remarcându-se astfel o pluralitate a abordărilor nu doar în privința conceptului, ci și a practicalității fenomenului.

CAPITOLUL II – „CERCETĂRI PRIVIND INFLUENȚELE MEDIULUI LOCAL ASUPRA PROCESULUI DE DEZVOLTARE RURALĂ DURABILĂ” definește ideea că, la nivelul comunității locale, există influențe ale mediului intern și extern asupra dezvoltării socio-economice pe plan individual și societal. Exploatarea acestor influențe prin adoptarea unor strategii de către administrația publică locală în acest sens presupune identificarea și evaluarea lor cu mare acuratețe, iar în sprijinul lor vine managementul strategic care devine un ghid indispensabil pentru administrarea unor situații critice în dezvoltarea socio-economică locală.

Importanța acestui capitol derivă din faptul că *managementul strategic*, ca instrument esențial în administrația publică locală, are drept scop eficientizarea procesului de dezvoltare locală, în vederea realizării obiectivelor stabilite cu eficiență maximă. Managementul strategic presupune stabilirea de către autoritățile publice locale a viziunii pe care sunt dispuse să și le asume, precum și stabilirea concretă a obiectivelor strategice de dezvoltare în urma unei analize aprofundate a nevoilor existente la nivel local, precum și a potențialului individual și al societății.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSORUFondul Social European
POS DRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
ȘI SPORTULUI
OIPOSDRUUSAMV
IAȘI

De asemenea, a fost definită rurbanizarea, fiind identificați factorii de decizie cheie la nivel local, cu accent pe reprezentanții instituțiilor publice cu rol în dezvoltarea și implementarea politicilor publice.

CAPITOLUL III „SCOPUL, OBIECTIVELE ȘI METODA DE CERCETARE” relevă scopul științific principal al lucrării. *Evaluarea nevoilor și potențialului de dezvoltare al comunităților rurale, precum și a interacțiunilor rural-urban* constituie **scopul științific principal** al lucrării. *Obiectivul general* al tezei îl reprezintă *identificarea și evaluarea nevoilor și potențialului de dezvoltare, precum și a interacțiunilor existente în comunitățile rurale și centrele urbane și adoptarea măsurilor adecvate pentru adaptarea acestora la specificul comunității locale*. *Obiectivul specific* al lucrării rezidă în aplicarea procesului de management strategic în dezvoltarea rurală durabilă la nivelul comunei Belcești, prin prisma celor două componente: *analiză în baza nevoilor și potențialului de dezvoltare a comunității rurale și managementul strategic prin intermediul legăturilor rural-urban și a fluxurilor rural-rural*.

Depășirea dificultăților de formulare a răspunsurilor la adresa problemelor comunităților rurale presupune adoptarea deciziilor privind modul de alocare a resurselor, optimizarea strategiilor de dezvoltare locală, precum și modalitățile de atragere la nivel local a fluxurilor pozitive rural-urban și rural-rural.

CAPITOLUL IV, intitulat *„ANALIZA MEDIULUI LOCAL AL COMUNEI BELCEȘTI, JUDEȚUL IAȘI”* prezintă câteva aspecte privind definirea mediului rural al Depresiunii Jijia-Bahlui, spațiul rural, resursele naturale, resursele umane, resursele economice, economia locală, performanțele, riscurile și realizările recente ale agriculturii, precum și piața agricolă a comunei Belcești.

În acest capitol a fost delimitată aria de cercetare, analiza fiind orientată spre studierea modului în care se efectuează managementul strategic la nivel local, principalele probleme ale dezvoltării locale, respectiv dezvoltarea infrastructurii, cultura și coeziunea socială.

CAPITOLUL V – „ANALIZA NEVOILOR ȘI POTENȚIALULUI DE DEZVOLTARE A COMUNEI BELCEȘTI, JUDEȚUL IAȘI” este dedicat studiului de caz efectuat la nivelul comunei Belcești din județul Iași. Comuna Belcești corespunde cerințelor privind demararea unui demers științific complex și riguros așa cum îl constituie lucrarea de față.

Lucrarea oferă cadrul teoretico-metodologic necesar fundamentării științifice și operaționale a managementului strategic la nivelul comunei. Raționamentul care a fundamentat demersul realizat a necesitat, pe de o parte, identificarea conceptuală a metodologiei necesară pentru evaluarea nevoilor și potențialului de dezvoltare la nivelul comunității locale în cinci domenii de activitate dovedite de importanță deosebită pentru comuna Belcești.

Principiul care stă la baza dezvoltării comunei Belcești este îmbunătățirea continuă a mediului local prin creșterea capacității administrative a autorităților publice locale, acestea încercând să ofere cetățenilor încredere în procesul decizional.

Acest capitol este dedicat evaluării nevoilor și potențialului de dezvoltare a comunității prin intermediul metodei grupurilor de lucru ca răspuns la riscul asociat discrepanțelor de dezvoltare existente în acest moment în cadrul Regiunii de Dezvoltare Nord-Est. Strategiile generice de dezvoltare locală existente la momentul actual la nivelul comunelor românești depind de criteriile utilizate. În funcție de frecvența și impactul analizelor utilizate se pot alege ca măsuri de răspuns: prevenirea, evitarea și transferul deciziilor.

Un proces de management al dezvoltării rurale durabile trebuie să constituie o componentă majoră oricărui proces de luare a deciziilor având un rol important în îndeplinirea obiectivelor prevăzute la inițierea sa.

Indicatorii prezentați au o tendință relativ comună de evoluție, interacțiunile dintre domeniile de activitate și ariile de expertiză ale acestora fiind factori de influență majoră.

CAPITOLUL VI – „ANALIZA LEGĂTURILOR RURAL-URBAN ȘI A EFECTULUI DE RURBANIZARE ASUPRA DEZVOLTĂRII SOCIO-ECONOMICE A COMUNITĂȚII LOCALE – COMUNA BELCEȘTI, JUDEȚUL IAȘI” prezintă importanța evaluării legăturii rural-rurban existente între comunitățile rurale și centrele urbane din imediata vecinătate.

Aceste interacțiuni prezente la nivelul comunităților locale influențează atât individual, cât și societatea în ansamblu, impactul lor putând fi analizat prin diferite metode. Gradul de izolare al unei localități este modalitatea cea mai directă de evaluare al acesteia, indicatorul de periferalitate și cel al distanței-timp relevându-ne tipul de acces la diferite tipuri de servicii la nivel local, precum și nivelul interacțiunii dintre comuna analizată și localitățile învecinate.

În cazul comunei Belcești, indicatorul de periferalitate ne indică o valoare de 1.15 cu un grad scăzut spre mediu de interacțiune cu orașele imediat apropiate, respectiv Hârlău și Podu Iloaiei, fiind însă afectată din punct de vedere al accesului la servicii, precum ne arată analiza indicatorului distanță-timp.

CAPITOLUL VII – „SCENARIILE PENTRU DEZVOLTAREA RURALĂ DURABILĂ A COMUNITĂȚII LOCALE – COMUNA BELCEȘTI, JUDEȚUL IAȘI” rezumă rezultatele analizelor realizate, concepând, conform unor prognoze ale efectelor evoluției în trei direcții ale indicatorului de periferalitate și celui de distanță-timp, 3 scenarii de dezvoltare pentru comuna Belcești.

Existența unei astfel de prognoze presupune faptul că, datorită unei analize bine fundamentate, se pot concepe diferite viziuni de dezvoltare ale comunității rurale. În cadrul scenariului realist, această viziune prezintă cadrul de implicare al autorităților publice locale în

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSORU

Fondul Social European
POS DRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI
OIPOSDRU

USAMV
IAȘI

diversificarea și creșterea economiei locale prin sprijinirea inițiativelor antreprenoriale de diferite feluri, domeniile-țintă fiind agricultura și turismul.

Aceste scenarii au fost fundamentate pe baza unor anchete de opinie realizate în rândul cetățenilor și a reprezentanților instituțiilor publice, opiniile acestora privind viziunea de dezvoltare a comunei Belcești putând influența decisiv direcția acesteia.

CAPITOLUL VIII – „CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI” reia ipotezele de la care am pornit, subliniind interpretările proprii și importanța lor la nivelul comunităților rurale.

Finalul lucrării se constituie într-un set de concluzii privind impactul procesului de management strategic în dezvoltarea rurală durabilă, evoluția unor indicatori socio-economici, ca rezultat a acțiunii sale în spațiul rural, precum și manifestarea diverselor componente ale acestuia (individ, grup de decizie, societate, mediu public, mediu privat etc.) la influența legăturilor rural-urban.

Concluziile vizează contribuția personală la soluționarea problemelor generate de procesul de dezvoltare rurală durabilă și, indirect, de legăturile rural-urban, recurgând la utilizarea acestora prin filtrarea și recircularea sa în mod pozitiv.

BIBLIOGRAFIA – este compusă dintr-un număr de 79 de titluri din literatura națională, internațională, precum și documentare de pe internet.